

Vil ha eget ombud

– Nå er det på høy tid at også elevene og lærlingene i Finnmark får et eget ombud, sier Ragnhild Kaski, leder av Ungdomspolitisk utvalg (UpU) i Finnmark fylkeskommune.

va Gry J. Johanan
gry@varangeren.no

Hun krever nå at Finnmark gjør som resten av landets fylker; oppretter et elev- og lærlingombud.

– Regjeringen har for lenge siden oppfordret alle fylkeskommuner til å opprette et slikt ombud, og nå

er det snart bare Finnmark som ikke har gjort det. Det er altfor dårlig, sier hun.

Ungdomspolitisk utvalg er valgt av fylkestinget i Finnmark og består av ni faste representanter og ni vararepresentanter. Utvalget skal representere ungdom i Finnmark, og fungerer som høringsinstans i saker som angår ungdom. Utvalget har også mulighet til å ta opp saker på eget initiativ.

Full stilling

De skriver i en pressemelding at de ser at det er behov for et elev- og lærlingombud i Finnmark, og mener at et slikt ombud vil være et viktig bidrag til å styrke elever og

lærlingers rettigheter. De har også identifisert følgende områder hvor det er et tydelig behov for et elev- og lærlingombud; skoloring av elevråd, frafallsproblematikk, rettighetsproblematikk for lærlinger og samiske utfordringer.

De ber kompetanseutvalget snart opprette en stilling som elev- og lærlingombud for Finnmark, og mener at ombudet bør tilsettes i en fast 100 prosent stilling. De ønsker også å inkluderes i prosessen rundt utarbeidelse av et mandat for en eventuell stilling.

Skal prøve

– Dette har vi hatt oppe i kompetanseutvalget tidligere, og da har vi

ikke anbefalt det. Av to grunner. Det ene er at vi har veldig mye å bruke penger på, og det andre er at vi ikke har fått noen meldinger fra ungdommene selv, om at dette er noe de prioriterer. Men nå stiller saken seg selvsagt annerledes, sier fylkesråd for kompetanse, Knut Mortensen.

Når Varangeren tar kontakt med ham fredag, er han i syden på ferie. Og han vet ikke om han rekker å få dette på sakslista til novembermøtet.

– Administrasjonen skal jo også ha tid til å jobbe med dette. Men vi skal i hvert fall prøve å få tatt dette opp i desembermøtet, sier han avslutningsvis.

OMBUD: Ragnhild Kaski (UpU) krever at Finnmark gjør som resten av landets fylker; oppretter et elev- og lærlingombud.

ØVELSEN: Deltakerne på kurset i brukermidvirkning på Nobile hotell gjør seg klar til en glideøvelse. Det innebærer at en og en deltaker må stå foran de andre å prate.

Foto: Monica Michelsen

Lave stemmer ble høyere

Det ble nylig avviklet et kurs i brukermidvirkning i Vadsø. Deltakere fra Mental helse, LEVE og alle brukerorganisasjonene var invitert.

va Monica Michelsen/Gry J. Johanan
redaksjonen@varangeren.no

Det er opplæringsprogrammet «Verktøykasse for brukermidvirkning» eller »Lave stemmer skal også høres», som over 40 timer og tre samlinger, nå har gjort de som deltok bedre rustet til å være brukermidvirkere.

Kurset består av en teoretisk og en praktisk del, med hovedvekt på det praktiske gjennom øvelser. De fleste deltagerne var fra Øst-Finnmark. De som underviste på kurset har selv vært brukere av psykiske helsetjenester.

Godkjent kursleder

– Brukermidvirkning har ikke vært et topp prioritert område, og opplæring av de som skal være med å påvirke har kommet svært kort. NAV, Helse Finnmark og distriktspsykiatriske sentre forespør stadig Mental Helse etter brukerepresentanter, men foreløpig har vi vært altfor få som kan stille i ulike råd og utvalg. Etter dette kurset vil flere av de som allerede er brukerepresentanter bli bedre rustet til å bli reelle medvirkere i de råd og utvalg de er valgt inn i, sier Siv Helen Rydheim, som er prosjektleder for finnmarksnettverket i Mental Helse Finnmark.

Mental Helse Finnmark fikk arrangørhjelp av Bikuben til å holde kurset.

Etter endt kurs i Vadsø blir Siv Helen godkjent kursleder for et opplegg hun har stor tro på, blant annet fordi samtlige kursdeltakere sier i evalueringen av kursene at de opplever personlig vekst.

– Det er stort behov for denne type kurs fordi mange av de med «lave stemmer» verken blir spurt, og langt mindre hørt om de forsøker å si noe. Etter endt kurs vil deltakere som ønsker det kunne gå videre for å bli ledere av sjølstyringsgrupper eller brukerforum på sine hjemsteder. I tillegg har vi lagt det opp slik at de som kan tenke seg å bli erfaringsformidlere også kan gå videre med tanke på det, informerer hun.

Selvillit

– «Verktøykasse» har fokus på å styrke brukerne med økt selvillit, bevissthet rundt sine ressurser, muligheter, rettigheter og plikter, forteller kursholder Bjørg Kaspersen fra Mental Helse Kompetanse. Hun mener at lave stemmer også skal høres.

– De fleste føler at de må være sterke som en bjørn for å nå frem i hjelpeapparatet, sier hun.

Første møte

Birgitte Lund fra Alta er deltaker på kurset, hun har opplevd hjelpeapparatet både positivt og negativt.

– Mitt første møte med lege var ikke en positiv opplevelse. Jeg trodde at jeg var utbrent, og skjønte ikke at jeg var psykisk syk. Jeg var for syk til å bevise at jeg var syk, sier Birgitte.

Den første legen hun var i kontakt med kunne ikke gi den hjelpen hun trengte fordi han ikke forsto hva som feilte henne.

Karin Hjelløkken jobber på Distriktspsykiatrisk Senter i Tana, og har hatt stort utbytte av kurset.

– Jeg har fått mer forståelse, og fått føle på kroppen hvordan det er å være bruker. Det er fint å være delaktig i prosessen som styrker de lave stemmene. Jeg har lært mye som jeg kan ta med meg og fortelle de andre om på jobben, sier Karin.

Glideskala

Sigrun Hegge er brukerepresentant i NAV Vadsø. Hun forteller at hun har fått mye ut av kurset.

– Jeg har lært masse, kurslederne er svært dyktige. Jeg får bekreftet tanker som er like, sier Sigrun.

Hun oppfordrer folk til å ta kontakt med henne hvis det er saker de ønsker å ta opp i NAV-systemet lokalt.

Varangeren fikk se på når deltakerne gjorde øvelsen «glideskala», som var den mest brukte på kurset. Øvelsen går ut på å bli kjent med hverandre. En og en deltaker må stå foran de andre og fortelle om sin opplevelse av kurset. Det er ikke tvil om at de har fått godt utbytte av deltagelsen. De står modige frem og forteller hva de synes, og har lært.

Mange av deltakerne har en lav stemme, det er viktig at alle får stå frem og bli hørt, avslutter Bjørg Kaspersen.